Sisäministeriö LAUSUNTO SM2017-00120

PO Taavila Hannele 28.03.2017

Viite
U 30/2016 vp ja UJ 4/2017 vp

Asia
Eurodac; Perustuslakivaliokunnan kuuleminen keskiviikkona 29.3.2017 klo 9.30.

Sisäministeriön poliisiosasto lausuu seuraavaa:

Oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa saavutettiin asetusehdotuksesta osittainen yleisnäkemys 9.12.2016. Yleisnäkemyksessä hyväksyttiin muun muassa ehdotus siitä, että toimivaltaisten viranomaisten oikeutta päästä Eurodaciin lainvalvontatarkoituksessa helpotettiin ennakkoehtoja poistamalla. Esimerkiksi viisumitietojärjestelmän (VIS) tarkistaminen ei enää olisi ennakkoehtona (artikla 21, asiakirjassa 15119/16, jossa esitetään neuvoston osittainen yleisnäkemys). Kansalliset tietokannat tulisi edelleenkin tarkistaa ennen kun Eurodaciin voisi saada pääsyn. Myös ns. Prüm-päätöksen (2008/615) mukainen sormenjälkienvertailu tulisi olla suoritettu, jos se on teknisesti mahdollista, ja ellei ole perusteltua syytä olettaa, ettei vertailu tuota tulosta. Näiden lisäksi asetuksen 21 artiklassa tarkemmin mainittujen ennakkoehtojen tulee täyttyä. Ehdotus pakollisen VIS-tarkastusten poistamisesta ei muuta Eurodacin käyttötarkoitusta. Kyse on muutoksesta, joilla pyritään yksinkertaistamaan lainvalvontaviranomaisten pääsyä Eurodaciin. Tarkoituksena olisi varmistaa, että viranomaiset voisivat tosiasiallisesti ja tehokkaasti käyttää tätä työkalua. Eurodacin käyttömahdollisuus olisi edelleen rajoitettua.

Puheenjohtajan tavoitteena on aloittaa asetusehdotusta koskevat trilogineuvottelut huhtikuussa. U-jatkokirjeen mukaan trilogien yksi keskeisimmistä kysymyksistä tulee olemaan lainvalvontaviranomaisten pääsyn yksinkertaistamista koskevat ehdotukset.

Yksi näistä ehdotuksista on, että lainvalvontaviranomaisten voisivat tehdä hakuja Eurodaciin myös alfanumeerisilla (aakkosiin ja numeroihin perustuvilla) tiedoilla. Tällaisia tietoja olisivat esimerkiksi nimi ja syntymäaika. Poliisiosasto tukee ehdotusta. Se avulla voitaisiin tehostaa rikostentorjuntaa. Poliisilla voi olla esimerkiksi tiedustelutietoa epäillystä terroristista, mutta ei hänen sormenjälkiään. Tällöin olisi tärkeää, että poliisi voisi tarkistaa Eurodacin. Tuolloin voi käydä esille, että rekisterissä on samalla nimellä sormenjäljet ja lisätietoja. Sama hyöty koskee henkilöllisyys- ja matkustusasiakirjojen värikopioiden tallentamista järjestelmää. Kyseiset ehdotukset eivät muuta Eurodacin käyttötarkoitusta vaan niiden tavoitteena on helpottaa henkilön tunnistamista.

Kuten U-jatkokirjeessä todetaan, henkilöllisyys- ja matkustusasiakirjojen värikopioiden tallentamisesta järjestelmään liittyy vielä avoinna olevia kysymyksiä, kuten tallentamiseen liittyvä mahdollinen hallinnollinen taakka ja sen mukanaan tuomat kustannukset sekä se, missä vaiheessa asiakirjat tallennetaan ja se, tuleeko niiden aitous selvittää.

Poliisiosaston mukaan Eurodac-asetukseen sisällytettävästä ennakkokonsultointimekanismista tulisi vielä saada lisätietoa. Jos konsultaatiomenettelyllä tarkoitetaan sitä, että kun henkilö rekisteröidään Eurodaciin, konsultaatiomenettelyyn ilmoittautuneille vapaaehtoisille jäsenvaltioille menee tästä tieto, jolloin he voivat tarkistaa omat järjestelmänsä ja sitten tarvittaessa informoida rekisteröinnin tehnyttä valtioita ja muita konsultaatiomenettelyssä mukana olevia jäsenvaltioita, menettely vaikuttaa alustavan arvioin mukaan hyödylliseltä. Jatkotyössä tulisi kuitenkin selvittää, mitä tietoja alkuperäisen

rekisteröinnin tehneelle jäsenvaltiolle annettaisiin, mille viranomaiselle nämä osoitettaisiin ja mitä tiedonvaihtokanavaa käytettäisiin.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi